

DE NOORD-BRABANDER.

Staats- en Letterkundig Oudblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

ABONNEMENTS-PRIJS.
Voord. de Sted. 1/12
Franco per post. 1/14.

(Verschijnende driemaal ter week op Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

15 cent de regel
behalve 35 cents zegel

DE POLEMIEK

EVANGELISCHEN KERKBODE.

Na de taktiek van den nieuwen diplomaat gezien te hebben; later wij thans de bijzonderheden nagaan.

Wij hebben gejuicht met den Kerkbode, over de gulle bekentenis, die hem ontvolgen is, dat het beginsel van gelijke aanspraak op vergeving der posten zonder onderscheid van Godadienst, is verzaakt geworden.

De Tijdgenoot heeft zich dezelve laten welgevallen; wij veronderstellen dat hij er vrede mede neemt; en in alle geval is het dan toch zeker, dat en Kerkbode en de partij, die hij vertegenwoordigt van het beginsel zijn afgegaan, want hij heeft noch zich zelve, noch zijne aanhangers uitgezonderd. Wij nemen aete van deze openhartige belijdenis.

Wel is waar hij heeft ook ons, en wel voornamelijk ons dat verwijt gedaan; en erger nog gezegd, dat wij Katholijken de eersten geweest zijn, en oorzaak gesteld hebben, dat hij en de zijnen de grondwettige gelijkheid van aanspraak verlaten hebben. Wij danken den Kerkbode hartelijk voor dezen ons aangewezen blaam, daar het ons gelegenheid geeft hare lezers eenige inlichtingen te bezorgen, die de geslepen verdraging van den Arglistigen Bode, en de niet minder sluwe redeneringen van zijnen vriend, den Tijdgenoot, die beide in dit punt eere lijn trekken, te recht wijzen.

Het is eene daadzaak, dat onder de oude regering, en zelfs nog onder de nieuwe, de Katholijken altijd, overal, zooveel mogelijk, buiten winst- en aanzien gevende betrekkingen zijn geweerd geworden, omdat zij Katholijk waren. Trof men zelfs niet onder de oude regering ministers aan, die den overmoed hadden, Sollicitanten onbeschaamd te vragen, welke godsdienst zij beleden? Het was hierover, dat de Katholijken, en met alle regt, klaagden. En om die klagen te staven, hebben de dagbladen soms Statistieken geleverd, ten einde door cijfers te doen zien, dat de verhouding der protestantsche tegen de Katholijke amte-

naren van den aard was, dat de zoo in het ooglopende overwegende meerderheid van protestantsche ambtenaren niet kon worden uitgelept, dan door dat men de Katholijken in hunne regten miskend had. Dit was zelfs voor den meest bevooroordeelden helderder, dan het daglicht; want tegen cijfers valt niet te redeneeren. Van daar, dat dan ook noch Staats-Courant, noch eenig ander Protestansch blad, die destijds allen ministerieel waren, tegen de klagen en statistieken der Katholijken iets heeft weten in te brengen. Men zweeg zeer wijselijk!

De Tijdgenoot in navolging van sommige anonieme Drochtaurschrijvers, dacht er een middel opuit, om de Katholijke klagen tot stilzwijgen te brengen, en tegoride Katholijken tot verzekering, dat men hun geen onrecht had aangedaan, onder eenen beleefden omhaal van welmeenende gevoelens, en vleijende betuigingen van grondwettige gelijkheid, te zeggen, dat, zoo het bestuur oneindig meer protestanten, dan Katholijken geplaatst had, dat alleen daaraan te wijten was, dat het overwigt van talenten bij de eersten veruit in pacht bezeten was; met andere woorden in goed verstaanbaar hollandsch, dat wij Katholijken te LOMP waren.

Men ziet, de Tijdgenoot is zulk een beleefde blad, dat vol pligtplegingen, vooral niet houdt van schelden!!!

Wij verwaardigen ons tegen die onbeschaamde verwijting van lompeheid maar eene enkele aanmerking te maken, welke wij aan den Tijdgenoot zelve ontleenen zullen. Hij beschuldigt namelijk de regering meer dan eens, dat zij, bij het vergeven van bedieningen, minder acht geeft op talenten, dan op gunst; dat zij zelfs het talent verwaarloosd heeft. --- Welnu zoo het bestuur dan veeltijds in het uitdeelen der staatsbedieningen kunde over het hoofd heeft gezien, hoe kon dan de voorgewende onkunde der Katholijken eene rede wezen, die hun uit winstgevende betrekkingen heeft verwijderd gehouden. Kon zij dan niet zoowel Katholijke als protestantsche weetnieten plaatsen? of zijn de Katholijken nog dommer dan de protestantsche nulliteiten?

Neen, zoolang de regering protestanten in Katholijke gemeenten blijft indringen, die ter naauwernood lezen en schrijven kunnen, zoolang men haar protestanten tot veel-

vuldige min of meer hooge en lage betrekkingen ziet aanstellen, welke door de geheele publieke opinie, gehouden worden, in verre na niet in staat te zijn hunne administratie zelf te voeren; gelijk nog dezer dagen heeft plaats gehad; zoolang ook zullen wij daaruit kunnen en moeten affeiden, dat de regering protestanten plaatst omdat zij protestant zijn; en wezenlijk geschikte Katholijken weert, omdat zij Katholijk zijn.

Dan genoeg hierover. De Tijdgenoot heeft maar eenen enkelen keer de schandige lafheid gehad, den Katholijken zulks te verwijten; later heeft hij daarover wijselijk gezwegen en liever eene andere wending genomen, welke de Kerkbode gevolgd is.

Men heeft de houding aangenomen, als of men de reeds sinds 27 jaren voortdurende daadzaak van verongelyking der Katholijken vergeten ware, en zich in eens op een terrein geplaatst; waar die zoven en twintigjarige verongelyking volstrekt niet in aanmerking genomen wordt. Eens in het bezit zijnde van bijna alle groote en kleine, veel en weinig winst- en aanzien gevende posten; verzekerd, dat men hen dezelve niet gemakkelijk ontnemen zal, begint men nu te schreeuwen, dat het beginsel van gelijke aanspraak stipt moet worden onderhouden; dat de Katholijken inconstitutioneel handelen met te klagen, dat er geen genoegzaam getal hunner geloofsgenoten zijn zoude onder de ambtenaren van den staat, en alzoo vorderen, dat deze juist van wege hunne geloofsbelijdenis zullen gekozen worden?

Wij weten en erkennen gaarne, dat de Grondwet met de gelijkheid der aanspraak daar te stellen, geene juiste verdeling naar verhouding der verschillende gezindheden bedoeld heeft; en men bedriegt de menigte, wanneer men ons zulks laat zeggen. Maar wat wereldkundig is, en zij liepen niet verkiezen te weten, is, wij hebben het reeds gezegd, dat men ons, omdat wij Katholijk waren, zoo verregaande miskend heeft, dat het uit die verhouding afte zien het is de daadzaak waarvan wij zoo straks spraken, het is dat daadwerkelijk onrecht, dat nog bestaat, dat wij willen hebben hersteld, zoo de Grondwet eerbiedige waardheid worden moet. Men begint met die verongelyking weg te nemen; en dat men dan spreke van grondwettigheid. Zoolang men

de billijke klachten der Katholijken miakt, is dat stoeven op grondwettigheid, slechts een masker, waerachter zich de vavendraagzaamheid verschuilt. Om onder den schijn van constitutioneel recht de afschaffing der Katholijken te doen voortduren.

De Tijdgenoot en Kerkbode mogen dat onrecht niet willen gedenken; wij gedenken het des te meer, en op dat zij ook noodzaak worden, zich daarvan, met heel ons vaderland te overtuigen, zullen wij ons de moeite geven statistieken te vormen, waaruit het niet onwederlegbare cijfersblijken zal, wie hier recht of onrecht heeft.

DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, overwogen hebbende de missive van den Burgemeester van Hilvarenbeek, van den 14 Mei jl., strekkende ten einde het doen eener kollekte in deze Provincie moge worden bepaald, ten behoeve der slagtoffers van den in die Gemeente in den nacht tusschen den 29 en 30 April jl., plaats gehad hebbende brand.

Gezien het bericht en consideration van den heer Kommissaris van het 3e Distrikt, 2e gedeelte.

In aanmerking nemende, dat de door dien ramp veroorzaakte schade, behalve het verwaarborge, eene somme van f 24,545 bedraagt, ten gevolge waarvan sommige dier slagtoffers geheel tot armoede gebracht en diep ongelukkig geworden zijn, zoo dat het noodzakelijk is, dat er maatregelen worden genomen, om hen zoo veel mogelijk hulp en leniging te verschaffen.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 22-September 1823, (Staatsblad N. 41), en vertrouwende Gedeputeerde Staten, dat, ofschoon de weldadige geneigdheid der ingezetenen dezer Provincie, eerst vóór eenige dagen, ten behoeve der Stad Hamburg, moge zijn ingeroepen, dezelfde niettemin, op nieuw, door het mede verleen van krachtadige hulp aan hunne ongelukkige Gewestgenooten, zal worden aan den dag gelegd.

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. De Stedelijke en Plaatselijke Besturen in deze Provincie aanschrijven, om, in den loop der eerstkomende veertien dagen, na hunne ingezetenen alvorens bij publicatie, op eene gepaste wijze, tot het wederbetoonen van liefdadigheid in deze opgewekt te hebben, ten behoeve der slagtoffers van gemelden ramp aan de huizen hunner ingezetenen, eene kollekte te doen, en onverwijld na afloop derzelve het provens daarvan aan den heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, te doen toekomen, de Stedelijke Besturen regtstreeks en de Plaatselijke Besturen door middel van de heeren Distrikt-Kommissarissen; wordende gezegde Besturen tevens verzocht, om ter bevordering, zoo veel mogelijk, van die kollekte op ontvangst dezer, de Geestelijkheid der onderscheidde Godsdienstige gezindheden in hunne Stad of Gemeente uittenoodigen, om op Zondag vóór het doen dier kollekte, onder de Godsdienstoefening, hunne geloofsgenooten tot deelneming aan dezelve aantesporen.

2. Heeren Distrikt-Kommissarissen uittenoodigen, om de bedoelde gelden van de Plaatselijke Besturen, tegen afgifte van een regu op ongezegeld papier, over te nemen, dezelve te verzamelen en die vervolgens tegelijkertijd voor al, de Gemeenten van het Distrikt, aan den heere Staatsraad Gouverneur over te maken, verzeld van eene lijst, aanwijzende het bedrag der kollekte in iedere Gemeente, ten einde die gelden daarna door Z. H. E. G. kunnen worden ter hand gesteld, aan de door deze Vergadering te benoemde Commissie, welke, met de uitdeeling der gelden of de aanwending derzelve, ten behoeve der bedoelde slagtoffers, zal worden belast.

En zal dit besluit, door middel van het Provinciaal Blad, worden gebracht ter kennis van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, alsmede van de Heeren Distrikt-Kommissarissen in deze Provincie,

ter uitvoering; terwijl hetzelfde mede zal worden gepubliceerd in het Provinciaal Dagblad, en vaders in de Provincie uitkomende Nieuwspapieren.

Hertog van Orleães, den 3 Junij 1842
De Gedeputeerde Staten Voorzitter,
J. BORJEL
Ter ordonnancie van deszelfs
F. X. VERHEYEN

KERKELIJKE STAAT.

Zijne Heiligheid heeft sieh den 24 Mei des morgens in een rijtuig naar de Villa di Malta begeven, om een bezoek bij den Koning van Beieren af te leggen. De doorluchtige Vorst heeft deze gelegenheid waargenomen, om aan het zichtbaar opperhoofd der kerk de bewijzen zijner kinderlijke eerbied te toonen, en de Heilige Vader heeft zulks door zijne vaderlijke geneigdheid in een lang onderhoud beantwoord.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 7 Junij. Blijkens bericht uit Posen is daar de stellige kennisgeving ontvangen, dat de Koning van Pruisen, op zijne reis naar Petersburg, den 23sten Junij in eerstgenoemde stad zal aankomen en twee dagen daar vertoeven.

Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft uit eigen middelen 40,000 fl. bijgedragen, zoud den brand te Hamburg.

De Koning van Beieren heeft, op het ontwaapen van de naar Italie hem achterna gezonden tijding van den brand te Hamburg, 15,000 fl. uit zijne eigene middelen ter leniging van die ramp aangewezen.

Een concert te Petersburg gegeven ten behoeve van de ongelukkigen, door den brand van Hamburg, door den beroemden tuonkunstenaar List, heeft 12,000 rbl. opgebracht.

Ole Bull is te Hamburg aangekomen en heeft het voor nemen om, ten behoeve der ongelukkigen, door den brand, een concert te geven.

ENGELAND.

Men leest in de Globe: De gevolgen der schandelijke en laffe aanslag op het leven van de Koningin zijn, naar al te duidelijk op het gelaat en aan de houding van H. M. zichtbaar, als zij in het publiek verschijnt.

Die uitdrukking van kalme en opgeruimdheid, die men op de gelaatstreken van onze welbemindde vorstin opmerkte, als zij hare gewone wandelrid deed, heeft, zich in eene gedurige ongerustheid en vrees voor een onverschikt gevaar veranderd. Dezelfde ongerustheid is, op het gelaat van Prins Albert en de Hertogin van Kent zichtbaar, als zij H. M. vergezellen.

De koning, na aangemerkt te hebben, dat Koning Lodewijk Philippe aan eene ongeneeslijke ziekte laboreert, laat daarop het onderstaande volgen:

De vrede van Europa en zelfs de vrede der wereld hangt af van het leven van den Koning der Franschen. Hij, met raad, is het, die den vrede van Europa staande houdt. Hij is het, die, bij den oorlog in Syrie, Frankrijk genoodzaakt heeft neutraal te blijven. Welke ook zijne talrijke en zware politieke dwalingen mogen zijn, is toch Europa aan hem den vrede verschuldigd, welken hetzelfde gemet, maar zullen wij den vrede behouden, als de Koning der wereld zal overleeden zijn.

Dit is eene vraag van hoog gewicht, met welke de Europese staatsmannen zich ernstig, en goedtaugelijk, moeten bezighouden. Het is ons niet bekend, welke bekwambheden de hertog van Orleans, al dan niet, bezit, maar, te oordeelen naar hetgeen wij wegens dien prins vernomen hebben, zoude het schijnen, dat hij niet met de hoedanigheden is toegerust, die vereischt worden, om het voor te houden in stormachtige tijden, in welke een minder bekwame loods dan zijn vader, het schip onmisbaar tegen de klippen zou hebben doen verbrijzelen. Daarbij moet men voegen, dat de oorlogskoorde derwijze heet is, dat, met den hertog van Orleans, de oorlog zal onvermijdelijk zijn. Hij zal of het Krijgswaard moeten aangaan, of afstand van den troon moeten doen; tenzij het Brantche Volk, vóór den dood des konings, zal meer wiert.

Wij hebben ons niet bezig te houden met de vraag, of bij den dood des konings, een omwenteling zoude uitbarsten! Deze kwestie is te waa'wichtig, en haar thans te beindelen, te nasruwten, en ons daartoe te doen breken. L. J. J. Het bondgenootschap der Protestanten van Birmingham had aan Sir Graham een adres voor de Koningin doen toekomen, waarin men den goddeloozen aanslag op het leven van H. M. aan de Katholijken scheen toe te schrijven. Sir Graham heeft hetzelfde aan deszelfs opstellers teruggezonden, zeggende, dat hij zulks niet aan de Koningin konde vertoonen.

FRANKRIJK.

— PARIJS 9 Junij: Wij lezen in den *Moniteur Parisien* het volgende:

» Sedert een paar dagen, zoeken zekere engelsche dagbladen, zonder dat men weet met welk doel eenige dierzige tijdingen over den gezondheidstoestand

hebben wij geen acht op deze bespottelijke geruchten geslagen, waarvan geheel Parijs, zelfs gisteren nog de valsheid zou kunnen geluigen, maar thans nu men dezelve schijnt te willen bevestigen, is het onze pligt de Engelsche bladen te doen weten, dat de gezondheid des konings, beter is dan ooit. Z. M. gaat alle dagen uit, zit voor in den raad der ministers en neemt alle werkzaamheden waar, die het hoofd van den Staat aangaan.

BELGIE.

Men verzekert algemeen, dat de Prins Joseph de Chimay zijne betrekking van gouverneur van Luxemburg heeft nedergelegd en dat zijne demissie door den Koning reeds den 15 April zoude zijn aangenomen; men voegt er bij, dat sedert twee dagen het besluit is geteekend, waar bij tot 's prinses opvolger is benoemd geworden de heer M. Dechamps, lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

NEDERLAND.

HERTOGENBOSCH 13 Junij. Van verschildende zijden, meldt men ons, dat Mgr. de bisschop van Gerra, bij de tournee welke Zijne doorluchtige Hoogwaardigheid, in den loop der laatste den week, door de districten van Ravestein maakte, overal met de grootste blijken van eerbiedige hoogachting en opwellende godsdienstvreugde ontvangen is. In iedere gemeente, welke Mgr. bezocht, was de geheele bevolking aan den ingang der kom geschraagd, om van daar in plechtigen optogt Zijne Hoogwaardigheid, volgens de voorschriften van het Roomsche pontificaal, naar den tempel begeleidende; daar den bisschoppelijken zegende ontvangen. Aandoenlijk was het de scharen der geloovigen te zien, die nauwelijks eenige oogenblikken voor de komst van Mgr. verwittigd van het vereerend bezoek, dat hun te beurt viel, van alle zijden kwamen zaamgevloeid, om door al datgene wat in hunne macht was te getuigen, dat den eerbied, dien zij de bisschoppelijke waardigheid verschuldigd zijn, en de liefde, die zij den Aangesechten kerkvond, te dragen, haren grondslag hebben in het heilig geloof, dat het in den waardigen bestuurder hunner dioceses eenen der opvolgers der heilige apostelen deed erkennen.

EINDHOVEN 3 Junij. Het schuttersfeest, dat de Societeit de Harmonie gisteren aan de goddelijke handboogschutters gegeven heeft, is boven alle verwachting luisterrijk afgevoerd. Elf gezelschappen van schutters waren ter mededinging naar de uitgeloopte medaille opgekomen. Met hunne standaards en vaandels op de Berg vergebend, werden zij door de directie van der Societeit met 2 commissarissen afgehaald, om zich met de goede afmunten de Harmonie muzik, aan het hoofd, in plechtigen optogt ter plaatse te begeven, waar de president der Societeit hen ontving, en met eene gepaste redevbering verwelkomde. Omstreeks 2 ure begon de wedstrijd, die tot bijna halftreuren voortdurende, eindelijk was het gezelschap schutters, van Weert zoo gelukkig het hoogste punt te behalen en de medaille werd haar toegekend. Met bloemen bekrond, werd de huld van het feest onder de hartelijkste gelukwenschingen en herhaalde hoerah's begroet, tot men zich eindelijk aan

den disch nederzette, welke de Sociëteit aan de genoodigde schutters aanbod, en voor 78 couverts was ingerigt. Gepaste vreugde zat aan den zelve voor en menigvuldig ingestelde toasten droegen niet weinig bij, om die tot eene hoogte op te voeren, welke aan enthousiasmus grenst. Der goede directie werd uitbundigen lof toegekend, en men scheidde met de overtuiging, dat en goede inrigting, en gul onthaal, een feest hadden daar gesteld, hetwelk bij velen nog lang in genoeglijk aandenken blijven zal.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Gravenhage, Zitting van Woensdag 8 Junij.

In deze zitting zijn ingekomen eenige verzoekschriften, als: 1°. van notarissen uit verschillende deelen des rijks, over de aanhangige wet nopens het notariaat; 2°. van Kymell en een aantal ingezetenen uit Drenthe, bedenkingen behelzende tegen de aanhangige voordragten nopens het stem- en kiesregt; 3°. van den heer Sassen, die bezwaren inlevert tegen het bestaande Geldersche polderreglement. -- Verzending aan de commissie.

De Voorzitter geeft kennis, dat de heer Frets, in het laatst gehouden kommitte-generaal, het onlangs door hem gedaan voorstel, nopens het aanbieden van een adres aan den Koning, ten behoeve van de nationale zeevisscherijen, heeft ingetrokken. -- Aangenomen voor kennisgeving.

De centrale afdeling doet verslag nopens het ontwerp van wet, betreffende het batig slot der O. Indische geldmiddelen. Op verzoek van HH. Exc. de Ministers van Kolonien en van Finantiën, worden de beraadslagingen over dat ontwerp bepaald op aanstaanden Maandag des morgens ten 11 uren.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan:

I. Bij monde van den heer Schooneveld: op drie verzoekschriften van Notarissen in Noord-Brabant, Zuid- en Noord-Holland, die hunne bezwaren voordragen tegen het ontwerp nopens het Notariaat. Ter griffie en drukken van het verslag.

II. Bij monde van den heer van Ryckevorsel: op drie verzoekschriften van notarissen en aspirant-notarissen te Alkmaar, Lochem, enz., die hunne bedenkingen in het midden brengen tegen art. 3 § 2, nopens het notariaat, omdat daardoor de vooruitzichten der aspirant-notarissen worden vernietigd. -- Gelijke besluiten.

III. Bij monde van den heer Uitwerff Sterling: op negen verzoekschriften, allen gericht tegen het Geldersche polderreglement, zowel omdat men hetzelfde voor ongrondwettig houdt, als dewijl dat reglement in de toepassing tot groote onregtvaardigheid en willekeur zou aanleiding geven.

In deze requesten, waarvan sommige van een groot aantal handteekeningen voorzien zijn, worden veelvuldige klagten over de onregelmatige wijze van uitvoering van het reglement aangeheven. Men klaagt evenzeer over de verhooging der dijklasten en van de aanslagen, en dit zonder dat men eenige bijzondere rampen te betreuren heeft. Men dringt op eenige herziening van het polderreglement aan, en hoopt, dat het van gebreken moge worden gezuiverd. Men vleit zich, dat de tussenkomst der kamer dat gewenscht gevolg hebben zal, dat Zijne Excellentie de minister van binnenlandsche zaken den Koning verzoekt, dat Hoogstdezelve de staten van Gelderland magtige tot eene algemeene herziening van het polderreglement over te gaan. Sommigen beweren, dat de grondwet geschonden is, en roepen de tussenkomst der kamer in, om de staatsregeling te handhaven. Eenigen verlangen, dat de behoeften der ingezetenen, in dit opzigt, aan den Koning worden onderworpen. Anderen klagen over de willekeurige beschikking over hun eigendom, en meenen, dat de weg van regten voor hen gesloten is. Men klaagt, dat men bij de administratieve autoriteiten wordt afgewezen, en dat men geene schadevergoeding wegens ondervoeten nadeelen kan bekomen. Men hoopt, dat de Koning het reglement verloochenen en het niet erkennen zal. Met krachtige klemmen ont-

wikkelt men de dringende behoefte aan voorziening in dezen. Men hoopt, eindelijk, dat 's lands wetten, en zelfs het betwerk der wetten, niet langer door de ambtenaren worden vertreden en miskend. -- De commissie trekt uit al deze verzoekschriften deze slotsom, dat al de adressanten het Geldersche polderreglement als ongrondwettig of als niet wettig beschouwen, en dat zij het in allen gevalle dringend noodzakelijk achten, dat het bedoelde reglement worde gewijzigd.

De commissie verklaart, dat dit onderwerp eene aandachtige overweging verdient; dat, wanneer het bij onderzoek bliken mogt, dat er werkelijk eenige schending der grondwet mogt hebben plaats gehad, het dan zeker de roeping der kamer is, daartegen op te komen; dat zij, derhalve voorstelt al de ingekomen verzoekschriften ter griffie neder te leggen, ten einde de leden der kamer dezelve naauwkeurig kunnen nagaan en overwegen of zij tot eenig nader voorstel dienden aanleiding te geven.

De heer van Goltstein kan zich met het voorstel der commissie niet vereenigen en dringt op eene verzending van de requesten, welke eene klagte over schending der Grondwet inhouden, aan den Minister van Binnenl. Zaken aan. De punten, in deze adressen vervat, zijn van het hoogste belang. Daarin wordt, onder anderen, eene aanranding van het eigendomsregt beweerd. Mogten de klagten, welke deze adressen behelzen, gegrond zijn, dan zou er werkelijk eene overtreding van sommige bepalingen der Grondwet begaan zijn. Op de Kamer rust de verplichting te onderzoeken in hoeverre die klagten gegrond zijn. Het eenige middel, dat daartoe leiden kan, is eene verzending der requesten aan den minister van binnenl. zaken. Daardoor wordt de aandacht van dien staats-ambtenaar op dit onderwerp gevestigd; hij zal aangespoord worden, ten dien aanzien een onderzoek in te stellen. In allen gevalle kan er nader van de zijde der Kamer aan den minister verzoekt worden, nopens deze klagte van schending der Grondwet, te worden ingelicht.

De Heeren Tromp, Luyben, Lazac en Verwey-Mejan hebben het voorstel van den heer Goltstein, om deze adressen aan Z. Exc. den Minister van Binnenl. Zaken te verzenden, ondersteund.

De heer Tromp meende, dat de Kamer niet bevoegd of buiten magte was, om dezelve de grondigheid van vele der aangevoerd wordende klagten te onderzoeken, of daaraan te gemoet te komen. Uit dien hoofde acht hij eene verzending van requesten zeer wenschelijk. Daar er echter, in deze requesten ook over schending van het regt van eigendom geklaagd wordt, zoo verlangt dit lid, dat deze adressen ook aan Z. Exc. den Minister van Justitie worden verzonden.

De heer Luyben vermeent, dat, wanneer de klagten over schending der grondwet aan de kamer worden bekend gemaakt; zij niet mag stil zitten; dat de minister aan zijnen plicht zou te kort doen, indien Z. Exc. na met die klagten bekend te zijn gemaakt, deswege geen onderzoek instelde; en dat welligt dat onderzoek, waartoe door den minister, naar hij hoopt, zal worden overgegaan, Z. Exc. zal doen besluiten, den Koning voor te stellen de verordeningen, houdende goedkeuring van het reglement, in te trekken.

De heer Verwey-Mejan geeft te kennen, dat hij ten vorigen jare, tegen de verzending van gelijksoortige requesten, als de onderhavige, gestemd heeft, omdat de zaak destijds bij den Hoogen Raad aanhangig was. Dit thans het geval niet zijnde, gelooft hij dat het bloot renvooi der requesten aan den minister, het juiste, het eenige, het doelmattigste middel is. Hij herinnert daarbij, dat het den minister steeds verboden is, een gemotiveerd renvooi van omgik stuk aan de Kamer te ontvangen. Wij kunnen en moeten, zegt de spreker, naar mijn begrip het gewoon renvooi aan den minister doen naard in verantwoordelijken minister, naar den raadsman des Koning, die, want 4. Exc. het geraden Hoogstdezelve kan voorstellen; het bestaande re-

glement, of de daaruit voortgevloide verordeningen, te schorsen.

De Heeren Frets en van Rappard hebben het voorstel van de commissie tot de verzoekschriften ondersteund, om namelijk de adressen der griffie neder te leggen. Zij beschouwden het voor de kamer ongeraden, om, op een bloot rapport eener commissie, dadelijk tot de verzending van adressen aan eenen minister te besluiten. De heer Frets meende, dat de kamer niet geroepen was, om te zorgen, dat de grondwet door niemand worde geschonden. Wanneer dergelijke verplichting bij de Kamer ondersteund wierd, dan zouden er nog veel meer klagten bij haar inkomen. Tot staving van zijn gevoelen in dit opzigt, haalt de spreker den grondwettigen eed aan, dien de leden, bij de aanvaarding hunner betrekking, afleggen.

De heer van Rappard treedt in eene ontwikkeling van de wijze waarop hier te lande, volgens de bestaande wetten of verordeningen, klagten over schending der grondwet moeten worden behandeld. Hij juicht daarbij de bepalingen der grondwet ter hoogste toe, volgens welke een geheel onafhankelijk collegie, dat levenslang benoemd is, over de klagten ter dier zake, tegen eenen hoogen staatsdienaar ingebragt, uitspraak doet. Hij begrijpt niet, waartoe eene verwijzing der requesten aan eenen minister leiden zal, vooral niet na de jongste uitspraak van den Hoogen Raad, waarbij het wettige van het reglement, zoo wel wat vorm als wat deszelfs daarstelling betreft, is erkend. Daarenboven zijn vele der klagten door de vaststelling der wet, nopens de heemraadschappen, enz., komen te vervallen. Spreker acht zich verplicht de bewering tegen te spreken, dat het reglement slechts met de meerderheid van éene stem (en dat wel door de dubbele stem van 's Konings commissaris) zou zijn aangenomen. Het reglement, dat alnu nog in werking is, is in zijne tegenwoordigheid door de Staten van Gelderland, met eene meerderheid van 46 tegen 20 stemmen aangenomen. Nog wijst de spreker op de gevaren eener verzending van deze requesten. Het zal den schijn doen ontstaan, dat de Kamer zich eene zaak aantrok, die, vooral na de vaststelling van de wet van 1841, kan beschouwd worden, tot het gebied der regterlijke magt te behooren.

De Heeren Uitwerff Sterling, Schooneveld en van Rosenthal, rapporteur, president en lid van de commissie tot de verzoekschriften hebben achtervolgens het voorstel der commissie verdedigd. Eerstgemelde verklaarde, dat de commissie het eenvoudig nederleggen der verzoekschriften ter griffie had voorgesteld: 1°. omdat de Kamer, den 15. Mei 1841, het voorstel van den heer Tromp, om gelijksoortige verzoekschriften aan den minister te verzenden, reeds met eene meerderheid van 31 tegen 18 stemmen had verworpen, zoodat het niet te voorzien was, dat de Kamer thans een ander besluit zou nemen, 2°. omdat men het nut en de doelmatigheid van het renvooi in dezen niet kan inzien. De minister kent toch het reglement; hij kent de klagten en bezwaren; hij is van alles onderrijs, veel beter dan de Kamer; de regering heeft zelf ten aanzien van zulke requesten, reeds eene beslissing genomen en de adressanten aan den gewonen regter verwezen. Reeds is de zaak in de requesten met alle breedvoerigheid opgegeven; welke meerdere inlichtingen verlangt men dan van den minister? Spreker vermeent, dat, alvorens er tot zoodanig renvooi wordt overgegaan, de vergadering het voor uitgemaakt moet houden, dat de zaak ter beslissing van de Kamer of der wetgeving, en niet van de regterlijke magt staat. Na het nederleggen ter griffie, kan ieder lid der Kamer een middel trachten uit te denken, om, met volkomene kennis van zaken, en volgens de Grondwet, aan de aangeheven klagten gehoor te geven.

De heer Schooneveld dringt het hoog belang aan, dat er in eene verzending van verzoekschriften aan een Minister gelegen is. Hij vermeent tevens, dat in de onderhavige stukken punten verdat zijn, die tot voordragen van wet enz. aanleiding kunnen geven. Niets bulet der Regering op

vroegere gedragingen in deze terug te komen, indien men dit regtvaardig acht. Spreker vindt in deze beraadslaging aanleiding tot goedkeuring van het denkbeeld, om in het reglement, van orde te bepalen, dat er, in bijzondere gevallen, vooral ten aanzien van requesten, speciale commissien ad hoc, zullen worden benoemd, tot het adviseeren aan de Kamer van den door haar te volgen weg.

De Heer Luzac betreurt, dat de minister van binnenl. zaken niet tegenwoordig is.

Z. Exc. de minister van justitie geeft als het standpunt, waarop de tegenwoordigheid der ministers in deze kamer moet worden beschouwd, dat op, hetwelk zij volgens art. 93 der grondwet mogen innemen, het uitbrengen van eene adviseerende stem. Maar noch een lid, noch de vergadering heeft het regt te vorderen, dat de minister het stilzwijgen verbreke, hetwelk hij vermeent te moeten in acht nemen.

Wat de zaak zelve betreft, verzoekt Z. Exc. dat de afkeuring van het Geldersche Polder-reglement door de Kamer de schroomlijkste gevolgen kan hebben, -- acht Z. Exc. het voorstel der commissie welberaden, -- en acht hij het voor zich minder gerade in den grond der zaak te treden, nu zijn geachte ambtgenoot voor de binnenl. zaken niet tegenwoordig heeft kunnen zijn.

Onderscheiden leden dringen nog nader hun gevoel aan.

De Heer de Man schrijft den wederzin van hen, die zich verzetten tegen de nederlegging ter griffie, voornamelijk daaraan toe, dat men gewoon is daaraan te hechten het denkbeeld, dat de alzo gedeponeerde stukken voor altijd onder het stof begraven worden, zoodat het met een overgaan tot de orde van den dag is gelijk te stellen. Tot deze opvatting moge, wanneer men het verledene raadpleegt, maar al te veel aanleiding zijn; maar dezelve is niet te min in strijd met de bedoeling, en hij hoopt en vertrouwt, dat, ten gevolge van het in overweging zijnde reglement van orde, die zaak een anderen keer zal nemen. De leden trouwens, die met zoo veel ijver en welsprekendheid de verzending aan den minister voorstaan, hebben het immers in de hand, om het bewijs te leveren, dat, in dit geval, die meening niet opgaat. -- Zal men nu evenwel omdat het verledene tot eene dusdanige opvatting aanleiding geeft, onvoorbereid in eene zaak die zoo gewichtig en ingewikkeld is, tot een besluit komen, waarover men naderhand berouw zonde kunnen hebben, omdat men misschien te veel, en misschien ook te weinig had gedaan? -- Wij hebben tot heden slechts een uiterst kort overzicht over een aantal zeer breedvoerige verzoekschriften, gemunieerd met een overgroot getal van nog uitgebreidere bijlagen. Niemand onzer, behalve de leden der commissie, heeft dezelve gelezen, en zij zijn toch aan ons met dat oogmerk ingediend. De afgevaardigden uit Gelderland mogen van de zaak veel weten, maar vele van de aangewoerde bijzonderheden kennen zij niet, en aan de overige leden der vergadering zijn zij geheel vreemd. Is het dan niet doelmatig, is het niet onmisbaar noodzakelijk, dat men, als bij eene preparatoire uitspraak, al die stukken ter inzage nederlegge, ten einde ieder van de leden daardoor in staat worde gebracht, om bedaard te overwegen, wat hier te doen sta. Daarbij zal in de eerste plaats het onderzoek te pas komen, of de Kamer in het algemeen bevoegd is en zoo ja, of zij dit dan is ten opzichte van alle bijzondere klagten, die bij die requesten voorkomen. Maar, om zoo maar onvoorbereid over al die stukken in massa, zonder onderscheid of schifting, tot een besluit, welk dan ook, te komen, acht hij beneden de waardigheid der Kamer, en strijdig met het beraden karakter der natie. Het renvooi aan een minister is geen bloote maatregel van vorm. Eenmaal uitgesproken, moet het renvooi gevolg hebben. Misschien blijkt het later, dat het nog niet eens genoeg is. Maar omtrent het een is hij evenmin ingeliecht als omtrent het andere, en in dien toestand stemt hij voor een maatregel, die niemand benadeelt, en de zaak in zijn geheel en ongeschonden laat.

Tar stemming overgegaan zijnde, is het voorstel der commissie, strekkende om de verzoekschriften ter griffie neder te leggen, met 30 tegen 16 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de Heeren: Snouck Hurgronje Schooneveld, Dijkmeester, van Hemert, van Rappard, Hoofst, Cornelie, van Tuyll van Heeze, van der Gronden, Bakken, van Rechteren, den Tex, de Man, Gockinga, Michiels van Verdruinen, Enschede, van den Velde, Rijckvorsel, Warin, Uiterwerff, Sterling, van Rosenthal, Frets, Hinlopen, de Backere, Repelaer, Gevers, van Bleywijk, van Meenen, Collet d'Acoury, en van Dam van Isselt.

Tegen hebben gestemd de Heeren Luyben, Verwey-Méjan, van Heeckeren, Mutsaers, van Heloma, Kniphorst, Modderman, Gouverneur, Bruce, Star, Busman, van Akerlaken, van Panhuys, Petit, Tromp, van Goltstein, en Luzac.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden. -- Morgen ochtend ten 10 ure zal er comité-generaal worden gehouden, ten einde over het nieuwe reglement van orde der Kamer te beraadslagen.

In het *Journal du Luxembourg* vindt men menigvuldige bijzonderheden wegens de plechtige intrede van Z. M. den Koning Groot-hertog in de stad Luxemburg op den 7. dezer. Z. M., die met groote geestdrift door de bevolking ontvangen is, heeft die intrede te paard gedaan en had daarbij Z. K. H. den Prins van Oranje aan zijne zijde. Dienzelden dag heeft de Koning Groot-hertog de vergadering der Stenden van het Groothertogdom met eene aanspraak in de Fransche taal geopend, waarvan wij hier eene vertaling laten volgen:

» MIJNE HEEREN!

» Door in persoon de eerste Zitting der Stenden van het Groothertogdom te komen openen, heb ik aan het gebouw uwer staatkundige wedergeboorte, op de grondslagen der staatsregeling gevestigd, de laatste hand willen leggen.

» Ik heb aan mijne Luxemburgsche onderdanen de betuiging willen doen van het groot gewicht, dat ik aan dat staatsstuk hecht en hun de door Mij gekoesterde wenschen, dat het langen tijd hun geluk moge verzekeren, willen uitdrukken.

» In den loop dezer Zitting zullen verscheidene wets-ontwerpen aan uwe beraadslagingen worden onderworpen. Onder die van meer dringenden aard meen ik u inzonderheid dat te moeten aanwijzen, hetwelk de wijzigingen, die in de burgerlijke en lijfstraffelijke wetgeving te brengen zijn, betreft; dat, hetwelk tot doel heeft, om de grondslagen voor eenen billijken omzlag der personele belasting vast te stellen; eindelijk verscheidene ontwerpen, strekkende om bepaalde belastingen met die der andere Staten van de Tolvereniging in evenwigt te brengen.

» Bij de beraadslaging over deze laatste zult gij, mijne heeren, de nauwgezette en getrouwe nakoming der verbintenissen, die ik, als hoofd van den Staat, heb aangegaan, met de zeden en de gewoonten mijner Luxemburgsche onderdanen weten overeen te brengen.

» De toestand der stad Luxemburg, welke belangen, men moet het erkennen, door de gevolgen van het verdrag van den 8. Februarij geleden hebben, moet insgelijks uwe aandacht in dezelfde mate tot zich trekken, als die mijne bezorgdheid heeft opgewekt.

» Maar, vermits werkzaamheden van dien omvang waarschijnlijk de grenzen van eene uwer gewone zittingen zullen te buiten gaan, zoo behoud ik Mij voor, om de hervatting daarvan te verdagen op de wijze, die bij de 2de paragraaph van art. 18 der staatsregeling is voorgeschreven.

» Dan, ook zal de gouverneur van het Groothertogdom met de taak belast zijn, om u meer in de bijzonderheden mijne inzichten mede te deelen omtrent de verbeteringen, waarvoor verscheidene takken van uw bestuur nog vatbaar zijn.

» Mijne Heeren! Ik heb volijverig de gelegenheid aangegrepen, die Mij de beschikkingen van datzelfde art. 18 aanboden, om Mij in uw midden te begeven. Met de geheugenis van uwen eed zal ik de verzekering medenemen dat uwe trouw aan het Vaderland en aan zijne belangen Mij in staat zal stellen, om het doel te bereiken, hetwelk ik, met evenveel ganegenheid als bezorgdheid voor u, beoog: het deel namelijk om het geluk der Luxemburgers te grondvesten. Moge de Goddelijke Voorzienigheid mijne pogingen wel willen zegenen!

» Ik verklaar de gewone Zitting der Stenden van het Groothertogdom voor 1842 geopend."

ADVERTENTIEN.

Ons veelbelovend, achtjarig eenigst kind, JOHANNNA, BARBARA, PE-TRONELLEA, werd ons heden van het ouderhart afgescheurd, alleen de Gods-dienst heeft ons de noodige krachten gegeven, om den Heere dit offer zonder morren te schenken. -- Gevoelig over de bliken van algemeene deelneming bij dit smartelijk verlies, betuigen wij, bij dezen, aan alle vrienden en stadgenooten onzen hartelijksten dank; God beware hen voor eene droefheid als die, welke ons bij elke herinnering nog lang zal overstelpen.

Grave.
den 5 Junij 1842.

G. ARTS Instituteur.
W. ARTS.
Geboren VAN DE VEN.

Bekendmaking.

De Verpachting van den Hemelrijkschen waard onder Oijen is tot nadere bepaling uitgesteld.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

ADMINISTRATIE

DER DOMEINEN.

Verpachting

VAN

PEELGRONDEN,

ONDER MILL.

De AGENT VAN HET DOMEIN te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe gemagtigd, zoo noodig onder nadere goedkeuring van het Hoofd-Bestuur, ten overstaan van den Heer Burgemeester der gemeente Mill.

Op Maandag, den 20 Junij 1842, en volgende dagen, telkens des voormiddags ten 9 ure, te Mill, ten huize van den Heer W. VERSTRAATEN aldaar.

VERPACHTEN:

ongeveer 800 perceelen
TURFMOER,

in den Domeinen Peel, genaamd de Prince onder de gemeente Mill.

Alle verlangd wordende inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Peelmeester der Domeinen te Cuijk alsmede ten kantore van den ondergeteekenden Agent van het Domein.

De Agent van het Domein,

W. van GRASVELD.

's Hertogenbosch,
den 8 Junij 1842.

BEKENDMAKING.

Het H E E M R A A D S C H A P der Rozendaalsche en Steenbergse Vliet, maakt aan de belanghebbenden bekend, dat op heden den 9 Junij, 1842, tegen den laatsten December aanstaande, betaalbaar zijn gesteld, de navolgende PRETENTIEN, ten laste van den Rozendaalschen en Steenbergse Vliet, spruitende uit de Negotiatie, bij zijner Majesteits Besluit van den 5 December 1835, No. 96, goedgekeurd als de Nummers. 283, 35, 36, 188, 142, 226, 263, 228, 222 en 59.

Steenbergen, den 9 Junij 1842.

Het Heerraadschap voornoemd,

C. WIJNMALEN, vt.

Ter ordonnantie van hetzelfde,

De Secretaris,

C. S. WIJNMALEN.

Op Donderdag den 9 Junij laatleden, is op den Weg van Douteren naar Vlijmen, verloren eene Bruin gevlaakte gladharigen JA G T H O N D langstaart rekel, iemand dienaangaande eenigt narigt kunnende geven, gelieve zich te vervoegen bij den Heer R. C. GOSTELIE, op de Markt te 's Bosch, bij wien hiervoor eene belooning kan genoten worden.

Beurs van Amsterdam.

Heden Vrijdag 10 Junij 41 Ure.
W. S. 2 1/2 pCt. 42 1/2, 1/2. Sijnd. 4 1/2 pCt. 95 1/2
Handelm. 152 1/2. O. L. 6 pCt. 99 1/2. Ar. 85 pCt.
20 1/2. Dito Coupon 26 1/2. Gode. Russen 100 1/2
Dito 4 pCt. 89 1/2. Metalliek. 105 1/2. Dito Bank-act. 61 1/2

Ter Drukkerij van D. A. A. de ROOY te 's Bosch.